

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗА НАПРЯМОМ:
ВЧИТЕЛЬ (ВИКЛАДАЧ) ФІЗИКИ ТА АСТРОНОМІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «03» жовтня 2019
протокол № 3

Освітня програма вводиться в дію з
01 січня 2020
Ректор І.Т.Богданов
(наказ № 48 від «07» жовтня 2019)

Бердянськ, 2019

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

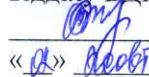
Методичною радою БДПУ
від «19» вересня 2019
(протокол № 2)

Голова

 О.І.Гуренко

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ

 О.В.Шубіна
«21» вересня 2019

Ініційовано

Кафедрою фізики та методики навчання фізики
протокол № 1

від «28» серпня 2019

завідувач кафедри

 В.В. Кідалов

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Кідалов В.В. – доктор фізико-математичних наук, професор кафедри фізики та методики навчання фізики.
2. Школа О.В. – доктор педагогічних наук, доцент кафедри фізики та методики навчання фізики.
3. Лазаренко А.С. – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики та методики навчання фізики.

1. Профіль освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом: Вчитель (викладач) фізики та астрономії

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Бердянський державний педагогічний університет кафедра фізики та методики навчання фізики
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за напрямом: Вчитель (викладач) фізики та астрономії
Тип документу та обсяг освітньої програми	Свідоцтво/сертифікат про підвищення кваліфікації, 1 кредит ЄКТС (30 годин)
Наявність ліцензії	Дозвіл на провадження освітньої діяльності з підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів, спеціалістів установ та закладів освіти; та підвищення кваліфікації за акредитованими програмами (Наказ МОН України №26-л від 04.03.2021)
Передумови	Вища освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2024 року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://bdpu.org/opp/
2 . Мета освітньої програми	
Підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів (викладачів) фізики та астрономії відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти, запитів громадянського суспільства, установ, закладів освіти, освітніх та психологічних потреб споживачів освітніх послуг.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність – 014 Середня освіта (Фізика)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації вчителів фізики та астрономії базується на загальновідомих та загальновизнаних наукових результатах, практичних розробках в галузі педагогіки із врахуванням сучасного стану теоретичної та практичної наповненості процесу навчання фізики; орієнтує на вдосконалення професійних навичок та вмінь застосування фахових та психологічних знань в умовах професійної діяльності вчителя (викладача) фізики та астрономії..
Основний фокус освітньої програми	Підвищення кваліфікації застосовується для поглиблення знань та вдосконалення навичок практичної роботи вчителя (викладача) фізики та астрономії в процесі визначення та виконання професійних завдань і обов'язків освітнього й інноваційного характеру.
Особливості програми	Програма орієнтована на інтеграцію теоретичної та практичної підготовки з фізики та астрономії й методики їх навчання в рамках підвищення кваліфікації для забезпечення ефективної діяльності вчителя (викладача) фізики та астрономії.

4. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, тренінгів, консультацій, самостійного вивчення, виконання кваліфікаційної роботи на основі нормативно-правових актів, підручників, посібників, періодичних наукових видань тощо.
<i>Оцінювання</i>	Вхідне та вихідне діагностування; Захист кваліфікаційної роботи
5 . Програмні компетентності (за стандартом)	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері практичної педагогіки у процесі професійної діяльності вчителя (викладача) фізики та астрономії, що передбачають застосування теорій та методів педагогічної та психологічної науки, сучасних інноваційних підходів до навчання фізики, високий рівень актуальних знань і практичних навичок в галузях сучасної фізики й астрономії, характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань. ЗК8. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
<i>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</i>	ФК1. Знання категоріально-понятійного апарату педагогіки та психології. ФК2. Вміння самостійно проводити наукові дослідження. ФК3.Здатність здійснювати освітню та навчальну роботу відповідно до запиту. ФК4. Уміння організовувати навчальний процес з фізики та астрономії в усіх можливих формах. ФК5. Здатність здійснювати освітню діяльність з метою розвитку інтелектуального рівня учнів; формування в них адекватного світосприйняття, яке базується на фундаментальних законах природи; мотивування учнів до самовиховання й саморозвитку. ФК6. Здатність до ефективного міжособистісного спілкування у процесі професійної діяльності. ФК7. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, рефлексії результатів професійної діяльності. ФК8. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності. ФК9. Здатність оцінювати і підтримувати інтелектуально-продуктивне, психологічно безпечне середовище здійснення освітньо-виховного процесу.
6. Програмні результати навчання (ПРН) (за стандартом)	
ПРН1. Продемонструвати розуміння наукової інформації та уміння здійснювати її	

попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та оцінювання.

ПРН2. Продемонструвати вміння якісно організовувати та здійснювати навчання фізики та астрономії на основі засвоєних теоретичних знань та сформованих практичних навичок і умінь.

ПРН3. Продемонструвати вміння здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН4. Продемонструвати вміння пропонувати та аргументувати власні способи вирішення педагогічних та навчальних задач і проблем та приймати обґрунтовані рішення щодо їх розв'язання у процесі професійної діяльності.

ПРН5 Продемонструвати, стосовно навчального процесу, вміння аналізувати власні якості, рішення й поведінку та об'єктивно їх оцінювати на основі критичності та самокритичності.

ПРН6. Продемонструвати вміння встановлювати та підтримувати конструктивні професійні зв'язки з колегами, громадськістю, засобами масової інформації; навички продуктивної командної роботи у процесі вирішення комплексних професійних завдань.

ПРН7. Продемонструвати дотримання принципів моралі, етичних норм, правил культури поведінки у стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних та громадянських цінностей.

ПРН8. Продемонструвати вміння взаємодіяти з особами, що мають культурні, гендерно-вікові особливості, з гетерогенними групами на засадах емпатії, толерантності й поваги.

ПРН9. Продемонструвати розуміння основних понять, категорій, методів педагогічної та психологічної наук; фактів, специфічних механізмів та фундаментальних закономірностей фізичних і природних явищ, особливостей підходів до вивчення та раціонально-аналітичного розуміння сучасної фізичної парадигми; особливостей використання знань з фізики в практичній діяльності людини.

ПРН10. Продемонструвати розуміння сучасного стану та проблем розвитку фізики як науки та навчальної дисципліни, вміння правильно визначати й використовувати оптимальні теоретичні й емпіричні методи планування та здійснення навчального процесу з фізики та астрономії; застосовувати різноманітні форми й методи навчання фізики та астрономії; аналізувати, систематизувати та адекватно інтерпретувати одержані результати освітнього процесу; формулювати висновки та рекомендації для вирішення поточних та перспективних навчальних і педагогічних проблем.

ПРН11. Продемонструвати вміння застосовувати доцільні форми й методи освітньої та навчальної роботи для підвищення рівня наукового світогляду учнів і оточуючих в галузях фізики та астрономії.

ПРН12. Продемонструвати вміння здійснювати навчальний процес з фізики та астрономії з урахуванням специфіки запитів, потреб та індивідуальних особливостей окремих учнів, груп учнів.

ПРН13. Продемонструвати вміння застосовувати засоби своєчасного прогнозування, попередження та усунення проблем навчального-виховного процесу; запобігати та конструктивно вирішувати міжособистісні конфлікти; орієнтувати учнів на здоровий спосіб життя та збереження інтелектуального й психічного здоров'я; мотивувати їх до самовиховання й саморозвитку.

ПРН14. Продемонструвати застосування навичок та умінь побудови ефективного міжособистісного спілкування з учнями, колегами, громадськістю, засобами масової інформації, іншими суб'єктами міжособистісної взаємодії у процесі професійної

діяльності на принципах гуманізму, неупередженості, об'єктивності й довіри. ПРН15. Продемонструвати навички професійної рефлексії, уміння самостійно формулювати цілі саморозвитку та підбирати шляхи й засоби професійного самовдосконалення. ПРН16. Продемонструвати уміння розв'язувати конкретні питання й проблеми учнів, спираючись на сучасні досягнення педагогіки та психології, ґрунтовні фахові знання з фізики та астрономії.	
7 . Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Випускова кафедра – кафедра фізики та методики навчання фізики. Науково-педагогічні працівники, що залучаються до реалізації освітньо-професійної програми, за базовою освітою або науковим ступенем відповідають напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи. Згідно Закону України «Про вищу освіту» з метою підвищення фахового рівня науково-педагогічні працівники проходять стажування раз на п'ять років та беруть участь у незалежному професійному навчанні.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Для забезпечення освітнього процесу, наукової, методичної, творчої діяльності наявні: лекційні аудиторії; аудиторії для практичних і лабораторних занять, що забезпечені лабораторним обладнанням, проекційно-медіа технікою загального користування; спеціалізована комп'ютерна аудиторія.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційний веб-сайт http://bdpu.org містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Належно оснащена бібліотека; читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет.

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

1.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	кількість кредитів (годин)	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Законодавство про освіту	1	
ОК 2	Нормативне забезпечення охорони праці в освітніх закладах	2	
ОК 3	Мовленнєвий імідж педагога	4	
ОК 5	Сучасна педагогічна психологія	6	
ОК 6	Інноваційні технології навчання фізики та астрономії	6	
ОК 7	Актуальні питання методики викладання фізики та астрономії	10	
ОК 8	Компетентнісний підхід у фізичній освіті	6	
ОК 9	Специфіка роботи з дітьми з особливими	8	

	освітніми потребами в закладах освіти		
ОК 10	Вибрані питання розв'язання фізичних задач	8	
ОК 11	Вхідне комплексне діагностування	2	тест
ОК 12	Настановне заняття	2	
ОК 13	Вихідне комплексне діагностування	2	тест
ОК 14	Захист дослідницьких проектів (підсумкових робіт)	2	публічний захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		60	

2. Форма атестації слухачів підвищення кваліфікації

Атестація слухачів освітньої програми за напрямом Вчитель (викладач) фізики та астрономії проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею свідоцтва (сертифіката) про підвищення кваліфікації встановленого зразка

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ЗК 1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ЗК 2					.	.	.	.	.	.				.
ЗК 3		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
ЗК 4					.	.		.	.	.				
ЗК 5				.	.	.		.	.	.				
ЗК 6				.	.	.		.	.	.				
ЗК 7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.				
ЗК 8	.			.	.	.	.	.	.	.				
ФК 1					.	.	.	.	.	.				.
ФК 2					.	.	.	.	.					.
ФК 3					.	.		.	.					
ФК 4					.	.		.	.	.				
ФК 5					.	.	.	.	.	.				
ФК 6				.	.	.	.	.	.	.				
ФК 7						.	.	.	.	.				
ФК 8					.	.	.	.	.	.				
ФК 9					.	.	.	.	.	.				

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ПРН 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 2					•	•	•	•	•	•				•
ПРН 3		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•
ПРН 4					•	•		•	•	•				
ПРН 5				•	•	•		•	•	•				
ПРН 6				•	•	•		•	•	•				
ПРН 7	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•				
ПРН 8	•			•	•	•	•	•	•	•				
ПРН 9					•	•	•	•	•	•				•
ПРН 10					•	•	•	•	•					•
ПРН 11					•	•		•	•					
ПРН 12					•	•		•	•	•				
ПРН 13					•	•	•	•	•	•				
ПРН 14				•	•	•	•	•	•	•				
ПРН 15						•	•	•	•	•				
ПРН 16					•	•	•	•	•	•				